

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 lipca 2013 roku wnioskodawca A. K. wniósł o odpłatne ustanowienie służebności przesyłu polegającej na:

- prowadzeniu eksploatacji sieci należącej do uczestnika a w tym wypadku na prawie swobodnego dostępu i dojazdu do urządzeń przesyłowych w celu wykonania prac eksploatacyjnych, konserwacyjnych i remontowych oraz usuwania ewentualnych awarii sieci przesyłowej i jej rozbudowy (w ramach przestrzennych ustanowionej służebności i z minimalizacją uciążliwości dla wnioskodawcy), oraz

- obowiązku znoszenia przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej ograniczeń i zakazów wynikających z istniejących urządzeń wchodzących w skład tej sieci, a także korzystania z nieruchomości obciążonej w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi urządzeń przesyłowych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego na nieruchomości, dla której jest prowadzona przez Sąd Rejonowy w Trzciance Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie księga wieczysta nr (...) (D.) działka nr (...) linia SN (15kV) w pasie o szerokości 3,6 metrów oraz linia nN (0,4 kV) w pasie o szerokości 4 metry.

Ponadto wnioskodawca domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 26.544 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu z zastrzeżeniem, iż w razie zmiany przeznaczenia przedmiotowego gruntu na budowlany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wnioskodawcy przysługiwało będzie roszczenie o dopłatę wynagrodzenia w wysokości odpowiedniej do zmiany ceny gruntu z tego tytułu i obniżki jego wartości spowodowanej usytuowaniem urządzeń przesyłowych. Wnioskodawca domagała się też zasądzenia kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz podatku VAT oraz opłaty skarbowej. W uzasadnieniu wnioskodawca podała, że jest właścicielem nieruchomości, na których znajdują się linie energetyczne, które są wykorzystywane przez uczestnika (k. 1-6).

Uczestnik postępowania (...) Sp. z o.o. w piśmie z dnia 12 marca 2014 roku oświadczył, że podnosi zarzut zasiedzenia prawa służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Jako datę zasiedzenia uczestnik wskazał 2005 rok (datę początkową 1985 rok) a podmiot na rzecz którego zasiedzenia nastąpiło to poprzednik prawny uczestnika, albo sam uczestnik. Uczestnik podniósł też, iż wnioskodawcy nie wykazali zakresu i przebiegu służebności a także wysokości wynagrodzenia. Uczestnik wskazał też na ewentualną treść służebności przesyłu, w przypadku nie podzielenia przez Sąd zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej. Uczestnik wniósł o zasądzenie od wnioskodawców kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 24-33).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość gruntowa zabudowana położona jest w miejscowości D. gmina L. oraz w miejscowości C., gmina C. o powierzchni 8.78.10 ha i składa się m.in. z działki gruntu oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której to nieruchomości prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Trzciance Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie księga wieczysta nr (...). W księdze wieczystej jako właściciel przedmiotowej nieruchomości figuruje A. K., który nabył nieruchomość umową przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 23 lutego 1989 roku.

(dowód: odpis księgi wieczystej Sądu Rejonowego w Trzciance Wydział Ksiąg Wieczystych w Trzciance (...) -k. 11-14; mapa ewidencyjna – k.15; opinia geodezyjna Z. Ż. – k. 236-251; opinia biegłego J. G. – k.276-297)

Działka niezabudowana nr (...) położona jest w obrębie miejscowości D., stanowiącej mieszkaniowe zapłacze miasta C.. Działka ma dostęp do drogi publicznej od strony południowej i wschodniej. Działka ta sąsiaduje bezpośrednio z działkami rolnymi niezabudowanymi i użytkowana jest jako grunty orne. Od północnej do południowej granicy omawianej działki oraz działki (...) przebiega napowietrzna linia energetyczna 0,4 kV, która przechodzi przez całą

długość działki. Między dwoma słupami linia wykonywana jest jako linia kablowa, z uwagi na skrzyżowanie z linią średniego napięcia SN. Rozstaw skrajnych przewodów linii to 1,2 m. W południowej części działki linia te rozgałęzia się w kierunku sąsiedniej posesji. Na działce jest dwadzieścia dwa żelbetowe słupy pojedyncze oraz trzy słupy A-owe. W północnej części działki na kierunku wschód-zachód wybudowana jest napowietrzna linia energetyczna SN 15 kV, która przechodzi przez całą szerokość działki. Rozstaw skrajnych przewodów tej linii to od 1,8 m do 2,8 m. Na terenie tej linii nie ma słupów energetycznych.

Powierzchnia pasa służebności przesyłu dla linii SN to 0.05.35 ha. Powierzchnia pasa dojazdu do pasa służebności dla linii SN to 0.01.14 ha. Powierzchnia pasa służebności przesyłu dla linii NN to 0.41.66 ha. Powierzchnia pasa dojazdu do pasa służebności dla linii NN to 0.00.20 ha. Szerokość pasa służebności dla linii NN wynosiła 2,6 m od skrajnych przewodów, to jest 3,20 metra od osi linii energetycznej na całej długości linii. Rozstaw skrajnych przewodów to 1,2 metra. Szerokość skrajnych przewodów linii SN była zmienna, uzależniona od rozstawu przewodów i odległości od granicy działki. Szerokość korytarza przesyłu przy słupie oznaczonym z opinii biegłego geodety Z. Ż. nr 16 wynosiła 9,8 m, a szerokość korytarza przesyłu przy słupie oznaczonym z opinii biegłego geodety Z. Ż. nr 101 wynosiła 7,8 m. Przyjęto szerokość pasa dojazdowego 2,5 m. Z uwagi na odległość linii energetycznej przekraczającą 1 km konieczne było ustalenie dwóch dróg dojazdowych do pasa przesyłu, jeden do linii NN, a drugi do linii SN. Obszar wyłączony z produkcji rolnej dla pojedynczego słupa energetycznego wynosi 12 m², a dla słupa usytuowanego na granicy działki obszar ten jest o połowę mniejszy. Obszar trwale wyłączony z produkcji rolnej dla podwójnego słupa energetycznego wynosi 15 m². Całkowita powierzchnia służebności przesyłu na tej działce wynosi 0.48.35 ha, w tym część gruntu całkowicie wyłączona z użytkowania to 0.01.55 ha, a część gruntu we współużytkowaniu właściciela gruntu i właściciela urządzeń energetycznych to 0.45.46 ha. Powierzchnia pasa dojazdu do pasa służebności to 0.01.34 ha.

Wysokość wynagrodzenia z tytułu współkorzystania z nieruchomości to 5.406 zł. Wynagrodzenie za obniżenie wartości nieruchomości na skutek wybudowania urządzeń przesyłowych stanowi równowartość 2.981 zł. Łączna wartość służebności dla całej działki to 8.387 zł.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy L., uchwalonym przez Radę Gminy L., teren, na którym zlokalizowana jest działka nr (...), oznaczony jest jako grunty rolne.

(dowód: częściowo pisemna opinia biegłego P. G. (1) z dnia 11 grudnia 2014 roku -k.158-178 oraz opinia ustna z dnia 2 września 2015 roku - k.236-251, opinia biegłego geodety Z. Ż. z dnia 2 września 2015 roku – k.284-295; opinia biegłego z zakresu (...) z dnia 5 lutego 2016 roku - k. 276-297)

Linia energetyczna w W. była budowana przed 1976 rokiem. Linia została podłączona do sieci energetycznej i cały czas była eksploatowana. W latach 70-tych lub 80-tych była modernizowana. Od stycznia 1976 roku kolejni właściciele przedmiotowej nieruchomości podpisali umowy z zakładem energetycznym na dostawy energii elektrycznej.

(dowód: zeznania świadka S. P. – k. 127, 128, 129; umowa o dostarczenie energii elektrycznej – k. 135; wniosek o sprawdzenie instalacji odbiorczej – k. 136; wniosek o podanie ogólnych warunków technicznych – k. 137; zgoda na używanie parnika elektrycznego – k. 138; umowa o świadczenie usług przesyłowych z dnia 20 czerwca 2000 roku – k. 51; opinia biegłego P. G. (1) z dnia 11 grudnia 2014 roku -k.158-178 oraz opinia ustna z dnia 2 września 2015 roku - k.236-251)

W dniu 24 czerwca 1982 roku wpisano do rejestru przedsiębiorstw państwowych Zakłady (...) – Przedsiębiorstwo Państwowe (...).

Zarządzeniem nr 193/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w P. i podjęto decyzję o przekształceniu z dniem 12 lipca 1993 roku Zakładu (...) w P. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w P.. Aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w P. przekształcono w spółkę akcyjną (...) S.A.

(dowód: kopia postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu w sprawie Ns PP 155 z dnia 24 czerwca 1982 roku – k. 59, 60; akt notarialny z dnia 12 lipca 1993r. k. 57, 58).

Aktem notarialnym z dnia 17 grudnia 2002 roku nazwę spółki (...) S.A.” zmieniono na Grupa (...) S.A., a aktem notarialnym z dnia 23 września 2004 roku nazwę spółki po raz kolejny zmieniono na (...) S.A. Aktem notarialnym z dnia 30 czerwca 2007 roku (...) S.A. zbyła na rzecz (...) Sp. z o.o. przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c., a mianowicie oddział samodzielnie sporządzający bilans, stanowiący organizacyjnie i finansowo wyodrębniony zespół składników materialnych i niematerialnych, przeznaczony do realizacji zadań gospodarczych związanych z dystrybucją energii elektrycznej (przedsiębiorstwo dystrybucyjne). W skład zbytego na rzecz uczestnika postępowania przedsiębiorstwa weszły w szczególności prawa własności ruchomości, a zwłaszcza ruchomości związane z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, linii kablowych i napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych, stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów.

(dowód: akt notarialny z dnia 17 grudnia 2002r. k. 55, 56, 57; akt notarialny z dnia 23 września 2004r. k. 57, 54; akt notarialny z dnia 30 czerwca 2007r. k. 54, 55; KRS (...) – k.37-39)

(...) S.A. jest wpisana jako użytkownik wieczysty nieruchomości położonej w C., działka nr (...), o powierzchni 0.84.30 ha, dla której Sąd Rejonowy w Trzciance Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie prowadzi księgę wieczystą Kw (...). (...) Sp. z o.o. jest użytkownikiem wieczystym i właścicielem budynku stanowiącego odrębny od gruntu przedmiot własności – część budynku rozdzielni, nieruchomości położonej w C., działka nr (...), o powierzchni 0.16.93 ha, dla której Sąd Rejonowy w Trzciance Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie prowadzi księgę wieczystą (...).

(dowód: wyciąg z księgi wieczystej Sądu Rejonowego w Trzciance Zamiejscowego Wydziału Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie (...) – k. 40-45; kopia zawiadomienia z ksiąg wieczystych – k. 49, 50)

Pismem z dnia 19 lutego 2013r. A. K. wezwał (...) Sp. z o.o. do zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu na opisanych wyżej nieruchomościach oraz zapłaty z tego tytułu jednorazowego wynagrodzenia.

(dowód: pismo z dnia 19 lutego 2013r. k. 10; potwierdzenie nadania pisma – k.9).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, częściowo opinii biegłego z dziedziny elektroenergetyki P. G. (1) pisemnej z dnia 11 grudnia 2014 roku (k.159-177) oraz ustnej z dnia 14 maja 2015 roku (k.211-214), opinii biegłego geodety Z. Ż. z dnia 2 września 2015 roku (k.236-251), opinii biegłego rzeczoznawcy z dnia 5 lutego 2016 roku (k.276-297), zeznań świadka S. P. (k.127, 128).

Sąd częściowo uwzględnił opinie biegłego z dziedziny elektroenergetyki P. G. (1). Biegły P. G. (1) jest stałym biegłym sądowym Sądu Okręgowego w Poznaniu, posiadającym stopień naukowy. Jest osobą posiadającą odpowiednie kwalifikacje do przygotowania przedmiotowej opinii. Jego opinię Sąd uznał za przydatną do sprawy z wyjątkiem części dotyczącej współczynnika współkorzystania z nieruchomości K, który biegły określił na 0,05 dla części zajętej przez linie elektroenergetyczne. Zdaniem Sądu, w tej części opinia nie wskazuje jednoznacznych kryteriów, jakimi kierował się biegły obliczając ten współczynnik. Oczywiście niewystarczające jest stwierdzenie „Podstawą współczynnika K jest moja inteligencja” (k.214). Rolą biegłego jest przekazanie Sądowi i stronom wiadomości specjalnych, pewnej sprawdzalnej wiedzy, a nie własnych odczuć czy przemyśleń biegłego. Równocześnie jak logicznie argumentował biegły rzeczoznawca J. G. w opinii z dnia 5 lutego 2016 roku, inny powinien być współczynnik dla miejsca, gdzie posadowiony jest słup energetyczny wyłączający obszar pod słupem z użytkowania, inny w pasie służebności pomiędzy słupami, gdzie są liczne ograniczenia w użytkowaniu, a jeszcze inny w pasie dojazdu do służebności, który jest wykorzystywany incydentalnie. Inny jest bowiem w każdym przypadku zakres ingerencji w prawo własności. Dlatego biegły J. G. dla gruntu zajętego przez słupy przyjął współczynnik $K=1$, dla pasa służebności współczynnik $K=0,3$, a dla pasa dojazdu do linii energetycznej współczynnik $K=0,05$. Sąd nie podziela też stanowiska biegłego P. G. (1), iż do wypowiedziania się na temat wysokości współczynnika K wyłącznie właściwy jest biegły z dziedziny elektroenergetyki.

Biegły z dziedziny elektroenergetyki niewątpliwie ma rozległą wiedzę na temat promieniowania elektromagnetycznego wytwarzanego przez linie energetyczne, na temat czynności związanych z obsługą linii przesyłowych a wykonywanych przez pracowników uczestnika, ale mniejszą wiedzę na temat ewentualnych utrudnień wykonywania prawa własności przez właścicieli nieruchomości, na których posadowione są linie przesyłowe oraz na temat wpływu instalacji przesyłowych na wartości nieruchomości. Współczynnik K jest elementem obliczenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności gruntowej, a zatem należy do dziedziny właściwej rzeczoznawcy majątkowemu. Ocena biegłego z dziedziny elektroenergetyki byłaby natomiast niezwykle istotna, gdyby na zakres służebności miało wpływ natężenie pola elektromagnetycznego, które w tej sprawie jest poniżej dopuszczalnych wartości. Opinię biegłego P. G. (1) w całości zakwestionował wnioskodawca. Biegły zaznaczył, iż z faktu, że linia przesyłowa jest wykorzystywana codziennie nie dla sprawy nie wynika, bowiem są to urządzenia długowieczne i wszelkie remonty przeprowadza się bardzo rzadko. Nie ma tu żadnych szczególnych warunków atmosferycznych, które mogłyby wpływać na zwiększenie częstotliwości ingerencji na nieruchomości wnioskodawcy. Biegły na rozprawie dnia 14 maja 2015 roku odniósł się do pozostałych zarzutów wnioskodawcy. Podkreślił, iż linia przesyłowa w niewielkim zakresie utrudnia korzystanie z nieruchomości, Biegły w opinii wskazał, iż pierwsze wzmianki o linii średniego napięcia pochodzą z 1969 roku, a linia niskiego napięcia funkcjonowała co najmniej od marca 1976 roku. W tym zakresie jednak biegły opierał się na dostępnej w aktach sprawy dokumentacji. Równocześnie biegły wyczerpująco odniósł się do szerokości pasów ochronnych. W tej części opinia jego nie była kwestionowana, bowiem Sąd nie uznał za kwestionowanie tej części opinii totalnej jej negacji wyrażonej przez pełnomocnika wnioskodawcy (k.214), która nie została już poparte żadną argumentacją.

Sąd w całości uwzględnił opinię biegłego geodety Z. Ż.. Opinia biegłego jest rzetelna i szczegółowa. Sąd nie miał zastrzeżeń do wniosków opinii. Żadna ze stron postępowania opinii nie kwestionowała poza wskazaniem konieczności ustanowienia drogi dojazdowej do służebności. Jednak w ocenie Sądu, skoro linia przesyłowa nie ma dostępu do drogi publicznej, to niezależnie jak często droga taka będzie użytkowana, dostęp taki musi być w postępowaniu o ustanowienie służebności przesyłu zapewniony. Biegły wyjaśnił, iż szerokość pasa służebności nie wynika wprost z przepisów. Z. Ż. wskazał źródła, z których czerpał przy ustalaniu szerokości tegoż pasa. Do linii przesyłowej musi być bieżący dostęp, czy to w przypadku awarii, czy prac modernizacyjnych. Biegły trafnie wskazywał w opinii najmniej uciążliwy dojazd.

Opinia biegłego J. G. została wykonana na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości położonej w D. na działce (...). Wykonana przez biegłego J. G. opinia z dnia 5 lutego 2016 roku jest rzetelna. Sąd nie miał zastrzeżeń co do wniosków opinii. Strony zakwestionowały opinię. Uczestnik postępowania zakwestionował wyliczenia wynagrodzenia ponad kwotę 994 zł a także podważał podstawy do uwzględnienia w przyjętym wynagrodzeniu „obniżenie wartości nieruchomości”, lecz polemiki tej nie poparł szerszą argumentacją. Biegły dokonał wyceny przedmiotowej służebności niejako wariantowo: z jednej strony określił wynagrodzenie w oparciu o współczynnik K wskazany przez biegłego P. G. (1), a drugiej strony, określił wynagrodzenie za współkorzystanie z nieruchomości i wynagrodzenie za obniżenie wartości nieruchomości. Do wyceny zastosował podejście porównawcze, metodę korygowania ceny średniej. Decyzja ostateczna o zakresie wykorzystania opinii, również w zakresie zaliczenia do wynagrodzenia za ustanowienie służebności, wynagrodzenia za zmniejszenie jej wartości, należała do Sądu. W ocenie Sądu wycena sporządzona przez rzeczoznawcę majątkowego J. G. zawiera fachowe i specjalistyczne informacje dotyczące szacowanej nieruchomości oraz obrazuje czynności przeprowadzone przez rzeczoznawcę w postępowaniu związanym z określeniem wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu (rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego, Dz. U. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.).

Sąd w całości uwzględnił zeznania świadka S. P.. Świadek przedstawił dostępną mu wiedzę odnośnie pobudowania i użytkowania urządzeń przesyłowych, a także czynności wykonywanych w związku z obsługą tych urządzeń. Świadek stwierdził, iż modernizacja sieci energetycznej w D. miała miejsce w latach 70-tych. Linia średniego napięcia była pobudowana zdaniem świadka w połowie lat 60-tych.

Sąd uwzględnił złożone do akt dokumenty wymienione wyżej. Dokumenty złożone przez uczestnika w zakresie ich autentyczności zakwestionował wnioskodawca (k.101). Rzeczywiście dokumenty na k. 46-53, 59, 60 to kserokopie.

Fakt posiadania przez uczestnika (...) Sp. z o.o. użytkownika wieczystego i własności budynków na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Trzciance Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie prowadzi księgę wieczystą (...) wynikał w części z wyciągu z księgi wieczystej wskazanej wyżej (k.40-45), opinii biegłego P. G. (1) (k.168) a częściowo z zeznań świadka S. P.. Zarówno w zeznaniach świadka jak i wskazanych dokumentach mowa bowiem o głównym punkcie zasilania mieszczącym się w C.. Natomiast księga wieczysta Sądu Rejonowego w Trzciance Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Czarnkowie (...) wskazuje, iż nadal jako użytkownik wieczysty jest wpisana (...) S.A. Kserokopie ewidencji środków trwałych nie miał dla sprawy znaczenia, bowiem nie wiadomo czego w zasadzie dotyczą. Ich autentyczność była kwestionowana, podobnie jak kopii mapy na k. 48. Pierwsza strona umowy z dnia 20 czerwca 2000 roku między (...) S.A. a A. K. jedynie potwierdza, iż prąd do posesji wnioskodawcy był doprowadzany, co nie było w sprawie kwestionowane. Natomiast wszystkie dokumenty na k.135-138 zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem. Nie ma żadnych przesłanek by uważać je za sfałszowane. Zaprzeczenie wartości takiego dokumentu prywatnego uznać należy za gołosłowne.

Sąd oddalił wnioski dowodowe o powołanie biegłych w zakresie, w jakim wykrczały poza okoliczności, na jakie został powołani biegli. W ocenie Sądu, nałożone na biegłych obowiązki były wystarczające dla określenie treści służebności przesyłu i wynagrodzenia za jej ustanowienie. Metodykę pracy każdy biegły winien sam określić aby najlepiej odpowiedzieć na pytania Sądu, nie powinna być ona narzucana przez strony.

Sąd pominął wniosek uczestnika o zwrócenie się do Archiwum Państwowego w P. o nadesłanie określonej dokumentacji (k.134) wobec nie wywiązania się uczestnika z zobowiązania (k.104w zw. z k. 85) podania szczegółowych danych poszukiwanych dokumentów. Ogólnikowe określenie zarówno czasu pobudowania linii, brak wskazania przebiegu linii przesyłowej i właścicieli nieruchomości, przez które przebiegała instalacja elektryczna uniemożliwia skuteczne nałożenie przez Sąd obowiązku na Archiwum Państwowe. Równocześnie uczestnik mógł sam dokonać w Archiwum stosownych poszukiwań, z czego nie skorzystał.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt księgi wieczystej Sądu Rejonowego w Trzciance (...), jako zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy, wobec ustaleń poczynionych na podstawie złożonych przez uczestnika (...) Sp. z o.o. dokumentów.

Sąd pominął wniosek z przesłuchania wnioskodawcy A. K., ponieważ wnioskodawca wezwany na rozprawę pod rygorem pominięcia dowodu z jego zeznań nie stawiał się bez usprawiedliwienia. Przyjąć należy, iż świadomie zrezygnował ze złożenia zeznań.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 305¹ k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Obecną służebność przesyłu ustanawia się na rzecz przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43¹ KC. Chodzi zatem o wszelkie podmioty prawa cywilnego prowadzące działalność gospodarczą. Generalnie ma ona służyć przedsiębiorcom przesyłowym w realizacji ich działalności gospodarczej, polegającej na „dostarczaniu mediów”. Dla ich potrzeb skonstruował ustawodawca odrębną, trzecią kategorię służebności. Dokonując porównań, można tutaj dostrzegać fragmentaryczne podobieństwo zarówno do służebności gruntowych, jak też służebności osobistych. Wszakże w oczach ustawodawcy przeważa podobieństwo do służebności gruntowych. Postanowił zatem odrębnie, że do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych; o szczegółach w komentarzu do art. 305⁴ KC (vide. Gniewek E. Kodeks cywilny. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck 2010r. źródło: Legalis , komentarz do art. 305 1 k.c.).

Zgodnie z art. 305². § 2 k.c. jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych (art. 305⁴ k.c.).

Z uwagi na brak ustawowych "wskazówek", według których należy ustalić wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu można tu per analogiam sięgnąć do dorobku orzecznictwa i doktryny dotyczących wynagrodzenia należnego właścicielowi nieruchomości obciążonej za ustanowienie służebności drogi koniecznej. Ustanowienie służebności drogi koniecznej w postępowaniu sądowym jest, ujmując w uproszczeniu, rodzajem wywłaszczenia, tyle że nie ze względu na cel publiczny, lecz prywatny. Skutkiem ustanowienia tej służebności jest w istocie pozbawienie dotychczasowego właściciela możliwości wykorzystywania gruntu zajętego pod drogę, natomiast skutkiem ustanowienia służebności przesyłu wyłącznie ograniczenie użytkowania polegające na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. Wynagrodzenie powinno być proporcjonalne do stopnia ingerencji w treść prawa własności, uwzględniać wartość nieruchomości i w takim kontekście mieć na względzie straty właściciela z uszczuplenia prawa własności. Inwestycja na nieruchomości obciążonej służąca w gruncie rzeczy celom publicznym jest zdarzeniem nieodwracalnym w pewnym przedziale czasu. Przewidywany okres trwałości urządzeń ma również wpływ na wysokość wynagrodzenia, którego suma nawet w odległej perspektywie nie powinna przekraczać wartości obciążonej nieruchomości, a jeśli nieruchomość ze względu na głębokość posadowienia urządzeń przesyłowych może być nadal wykorzystywana, suma wynagrodzenia w takiej perspektywie powinna być odpowiednio niższa od wartości nieruchomości (vide. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r. II CSK 401/11, publ. LEX nr 1211144).

Wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu powinno być ustalone na podstawie cen rynkowych, a jako kryteria pomocnicze należy wziąć pod uwagę: zwiększenie wartości przedsiębiorstwa, którego składnikiem stała się służebność (zob. art. 55¹ pkt 3 k.c.), ewentualne obniżenie wartości nieruchomości obciążonej, straty poniesione przez właściciela nieruchomości obciążonej, na przykład w postaci utraty pożytków z zajętego pod urządzenia przesyłowe pasa gruntu. Na wysokość wynagrodzenia będzie miał wpływ zakres ograniczeń własności nieruchomości, w tym uciążliwość ustanawianego prawa dla właściciela nieruchomości obciążonej. Należy wziąć pod uwagę zarówno rodzaj, rozmiar, położenie, właściwość i sposób eksploatacji urządzeń przesyłowych, jak i rodzaj, powierzchnię i przeznaczenie nieruchomości obciążonej. Wysokość tego wynagrodzenia powinien ustalać każdorazowo biegły sądowy (rzeczoznawca majątkowy) (vide. Dadańska K. w Kidyba A. (red).: Kodeks cywilny Komentarz Tom III Zobowiązania, opublikowano Lex 2010 komentarz do art. 305.2 kodeksu cywilnego).

W sprawie podniesiony został zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Sąd Rejonowy przychylił się do poglądu wyrażonego w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 r. (I CSK 641/11 LEX nr 1218577), iż „(...) dowodzenie nabycia prawa przez zasiedzenie dopuścić należy w procesie wytoczonym przez właściciela nieruchomości wówczas gdy (...) posiadacz twierdzi, że przysługuje mu nabyte w tym trybie prawo do rzeczy (również gdy zasiedzenie na rzecz (...) posiadacza nastąpiło z doliczaniem czasu posiadania jego poprzednika). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, fakt nabycia własności (ograniczonego prawa rzeczowego) w drodze zasiedzenia może być bowiem udowodniony jako przesłanka innego rozstrzygnięcia, bez potrzeby uprzedniego ustalania tego faktu w trybie przewidzianym w art. 609 i art. 610 k.p.c. (...) Ustalenie zatem, że pozwany nabył przez zasiedzenie służebność odpowiadająca treścią służebności przesyłu, mogło nastąpić w sprawie niniejszej, jako przesłanka rozstrzygnięcia. Takie przesłankowe ustalenie wiąże strony procesu. Zauważyć jednak należy, że w sprawie mamy do czynienia z sytuacją odmienną niż sytuacja pierwsza, przedstawiona powyżej. Mianowicie, pozwany twierdził, iż służebność przez zasiedzenie nabył jego poprzednik prawny. (...) były to przy tym daty poprzedzające uzyskanie przez pozwanego osobowości prawnej. Poprzednikiem prawnym pozwanego byłby zatem Skarb Państwa albo inne przedsiębiorstwo państwowe. Oznaczało to, że ograniczone prawo rzeczowe nabyła osoba trzecia w stosunku do stron procesu. W takiej przeto sytuacji tytuł prawny Skarbu Państwa, lub innego przedsiębiorstwa państwowego, jako osoby trzeciej w stosunku do stron procesu, powinien być dowiedziony w postępowaniu toczącym się w trybie

przewidzianym w art. 609 i 610 k.p.c., z wniosku tej osoby lub z jej udziałem. Nabycie służebności przez osobę trzecią nakładało na pozwanego - w niniejszym postępowaniu - obowiązek przeprowadzenia dowodu, że jest on następcą prawnym, pod tytułem ogólnym lub szczególnym, tej osoby trzeciej. Dowód taki prowadziłby do ustalenia, że pozwanemu przysługiwał tytuł prawny do korzystania z nieruchomości powódki.”

W niniejszej sprawie uczestnik (...) Sp. z o.o. twierdził w odpowiedzi na wniosek, że początek biegu zasiedzenia służebności gruntowej miał miejsce w 1985 roku (k.29v). Następnie podawał okres pobudowania sieci na lata 60-te lub 70-te (k.134v). Biegły P. G. (1) wskazał, iż linia średniego napięcia funkcjonowała od marca 1969 roku, a linia niskiego napięcia od marca 1976 roku (k.176, 177). Ponieważ objęcie w posiadanie miało nastąpić w dobrej wierze, termin ten miał upłynąć najpóźniej w 1970, 1979, 1980, 1976 lub 2005 roku, w zależności od tego, którą datę, co do której linii przesyłowej uznać za datę objęcia służebności w posiadanie. Sąd przyjął przy tym, iż linie były pobudowane i podłączone do sieci najpóźniej w styczniu 1976 roku, na co wskazują dokumenty w postaci umowy o dostawę energii elektrycznej (k.135) i związanej z nią dokumentacji (k.136-138). Nikt nie podpisywałby takiej umowy, gdyby energii elektrycznej nie można było już w tym czasie czerpać z infrastruktury, jaka istniała w miejscowości D.. Nawet, gdyby liczyć 30 lat przy posiadaniu w złej wierze to zasiedzenie nastąpiłoby do stycznia 2006 roku. Prawo odpowiadające służebności przesyłu miał nabyć Skarb Państwa lub podmioty istniejące przez powstaniem spółki (...) operator Sp. z o.o., która miała powstać jako osoba prawna dnia 14 grudnia 2006 roku. Zatem zasiedzenie mogłoby nastąpić jedynie na rzecz poprzednika prawnego uczestnika. Wobec tego zarzut zasiedzenia nieruchomości nie może być badany w tym postępowaniu, a może być wyłącznie podstawą odrębnego postępowania o zasiedzenie prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu. Podniesiony zarzut zasiedzenia nie podważa w tej sytuacji zasadności roszczenia wnioskodawcy.

Niezależnie od powyższego uznać należy, iż zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu nie został odpowiednio wykazany.

W myśl art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Cytowany artykuł samodzielnie określa charakter posiadania służebności gruntowej jako przesłanki nabycia jej przez zasiedzenie. Przesłanką tą jest posiadanie służebności polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na cudzej nieruchomości w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Jednocześnie dla nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu nie jest niezbędne, by widoczne elementy trwałego urządzenia, będącego przedmiotem korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego znajdowały się na nieruchomości, którą obciążać ma ta służebność (vide. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2011r., sygn. akt.I CSK 157/11). Zgodnie z art. 352 §1 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy, czyli art. 336 – 341kc.

Niewątpliwie w sprawie obecnie uczestnik, a wcześniej jego poprzednicy prawni, korzystali z trwałych urządzeń na nieruchomości wnioskodawcy. Słupy przesyłowe i linie przesyłowe były widoczne i co do korzystania z nich przez kolejne przedsiębiorstwa energetyczne wnioskodawca nie mógł mieć wątpliwości.

W orzecznictwie przyjmuje się, że posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły, ale wystarczy, jeżeli jest wykonywane stosownie do potrzeb, tak jak to jest w przypadku służebności przesyłu (vide. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 1356/12, publ. LEX nr 1313323). Nadto o stanie posiadania prowadzącym do zasiedzenia służebności polegającej na korzystaniu z linii napięcia decyduje przede wszystkim przebieg linii nad nieruchomością obciążoną, a nie umiejscowienie słupa podtrzymującego przewody. Istnieje związek techniczny i gospodarczy pomiędzy elementami sieci energetycznej, do których należą linie energetyczne, słupy, stacje transformatorowe. Jeżeli więc przedsiębiorstwo energetyczne działa, prowadzi działalność polegającą na przesyłaniu energii elektrycznej, to korzysta z urządzeń stanowiących sieć energetyczną (vide. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2012 roku, sygn. akt. II CSK 218/12, publ. LEX nr 1288630).

Zgodnie z treścią art. 172 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Do dnia 1 października 1990r terminy określone w art. 172kc wynosiły odpowiednio – 10 lat, przy posiadaniu w dobrej wierze i 20 lat przy posiadaniu w złej wierze (art. 1 pkt 32 lit.a) ustawy z dnia 28 lipca 1990r. – Dz. U. Nr 55, poz.321). Jest możliwe nabycie służebności odpowiadającej służebności gruntowej przez Skarb Państwa przed 1 lutego 1989 roku (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 roku, IIICZP 70/09, OSNC 2010/5/64). Osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989r. mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989r. zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania (vide. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006r. sygn. akt. I CSK 11/05 publ. LEX nr 181257). Zmiana Kodeksu cywilnego dokonana ustawą z dnia 31 stycznia 1989r. otworzyła dla państwowych osób prawnych możliwość nabywania dla siebie własności nieruchomości i innych praw rzeczowych. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464 z późniejszymi zmianami) grunty stanowiące własność Skarbu Państwa będące w dniu 5 grudnia 1990r. w zarządzie państwowych osób prawnych innych niż Skarb Państwa stawały się z tym dniem z mocy samego prawa przedmiotem użytkowania wieczystego tych podmiotów, a budynki, lokale i urządzenia wzniesione na tych nieruchomościach stawały się własnością tych osób prawnych. Tym samym ustawodawca uregulował kwestię praw państwowych osób prawnych do mienia Skarbu Państwa oddanego tym osobom do korzystania. W orzecznictwie nie ulega wątpliwości, iż nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwa państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 §1kc i nie mogło prowadzić do zasiedzenia (vide. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008r., sygn. akt I CZK 171/08 publ. OSNC 2010, nr 1, poz.15). Stąd nie budzi wątpliwości dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹ – 305⁴kc (vide. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2005r., sygn. akt, II CK 489/04, publ. Mon. Prawn., nr 21). Nie ulega wątpliwości, że dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie w ramach władczych uprawnień (vide. uchwała całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007r. sygn. akt III CZP 30/07, publ. OCNC 2008, nr 5, poz. 43).

Co do zasady nie było zatem przeszkód prawnych, aby czy to uczestnik, czy jego poprzednicy prawni nabyli prawo odpowiadające treści służebności przesyłu przez zasiedzenie.

Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 292 k.c., do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie stosuje się przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie jedynie odpowiednio. Tym samym posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w taki zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, władanie zaś w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336kc, jako posiadanie zależne. Nie ulega wątpliwości, że uczestnik postępowania na skutek przekształceń podmiotowych, jest następcą prawnym pierwotnego właściciela urządzeń przesyłowych, którym był Skarb Państwa działający poprzez przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...), przynajmniej w zakresie własności urządzeń przesyłowych i prawa związanych z tą własnością. Po dniu 1 lutego 1989r. poprzednik prawny uczestnika - Zakłady (...) – Przedsiębiorstwo Państwowe (...) korzystał z nieruchomości wnioskodawcy w zakresie korzystania z tych urządzeń przesyłowych we własnym imieniu i na własną rzecz, a zatem kontynuował korzystanie z urządzeń przesyłowych wykorzystywanych do tego dnia przez Skarb Państwa. Stąd pomiędzy Skarbem Państwa i osobą prawną uwłaszczoną jego nieruchomością z dniem 5 grudnia 1990r. istnieje następstwo prawne w zakresie posiadania nieruchomości, jak również korzystania z urządzeń przesyłowych. Kolejne przekształcenia podmiotowe nie zmieniały zakresu korzystania z tych urządzeń przesyłowych.

Od samego początku powstania linii energetycznej najpierw Skarb Państwa, a potem kolejne podmioty użytkowały linię napowietrzną znajdującą się na posesji wnioskodawcy. Jednakże w ocenie Sądu Rejonowego zgłaszając zarzut zasiedzenia prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu uczestnik był zobowiązany dokładnie określić zakres prawa, które jego zdaniem zasiedział. Zatem winien podać zarówno jaką linię przesyłową obejmuje zasiedziane prawo, jak też w jakim zakresie obejmują one strefy ochronne, jakie w związku z tym uprawnienia uzyskał wobec właściciela nieruchomości, jakie obowiązki nałożono na właściciela nieruchomości w związku z zasiedzeniem prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu. Uczestnik w ogóle nie odniósł się do wielkości pasów służebności proponowanych przez wnioskodawcę, chociaż gdyby zasiedział prawo odpowiadające treści służebności powinien dokładnie określić zakres zasiedzianego prawa. Uczestnik tym bardziej nie przedstawił żadnych map przebiegu prawa odpowiadającego treści służebności, które miał zasiedzieć. Nie można przy tym przyjąć, iż uczestnik nie wie, jakie prawo zostało zasiedziane. W tej sytuacji nie można stwierdzić, że rzekomo zasiedziane prawo odpowiadające treści służebności jest tożsame z zakresem wniosku zgłoszonego w sprawie przez A. K. dnia 26 lipca 2013 roku. W ocenie Sądu, uczestnik zgłosił zarzut zasiedzenia nieruchomości niejako „w ciemno”, nie mając w rzeczywistości sam przekonania, że jakiegokolwiek zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu miało miejsce. Bieg terminu zasiedzenia służebności miał dopiero ustalić biegły z dziedziny enektroenergetyki. Skoro jednak uczestnik taką jednoznaczną wiedzą nie dysponuje, nie sposób przyjąć, iż miał jakiegokolwiek podstawy do uznania, iż nabył już służebność gruntową gwarantującą mu korzystanie z nieruchomości wnioskodawcy. W piśmie z dnia 12 marca 2014 roku (k.29v) uczestnik wskazał na 1985 roku, kiedy miała nastąpić modernizacja urządzeń. Za chybiony należy uznać stanowisko uczestnika posiadania przedmiotowych urządzeń na nieruchomości wnioskodawcy w dobrej wierze. Sąd podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku (wyrok z dnia 18 marca 2015 roku, I ACa 906/14, LEX nr 1665068), iż w dobrej wierze jest taki posiadacz samoistny, który ma błędne, lecz usprawiedliwione okolicznościami przekonanie, że przysługuje mu prawo, które faktycznie wykonuje. Dobrą wiarę wyłącza przy tym nie tylko pozytywna wiadomość o braku uprawnienia, ale i brak tej wiadomości spowodowany niedbalstwem. W niniejszej sprawie uczestnik nie przedstawił żadnych argumentów pozwalających na uznanie, iż miał choćby najmniejsze podstawy do przyjmowania, iż jego posiadanie ma oparcie w przepisach prawa. Od powstania tej instalacji upłynął okres kilkudziesięciu lat, a uczestnik nawet nie uporządkował dokumentacji z tym związanej. Świadczy to o niedbalstwie uczestnika i w żaden sposób nie pozwala na przyjęcie istnienia dobrej wiary w zakresie posiadania nieruchomości wnioskodawcy. Uznać należy zatem, iż uczestnik zostawał z złej wiary posiadając bez tytułu prawnego nieruchomość wnioskodawcy. 30 – letni termin zasiedzenia prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu upłynąłby dopiero w 2015 roku (przyjmując podaną przez uczestnika datę początkową 1985 rok). Tymczasem wniosek w tej sprawie, przerywający ewentualny bieg terminu zasiedzenia, został wniesiony dnia 10 stycznia 2014 roku. Również zatem ze względu na nie spełnienie przesłanki upływu terminu do zasiedzenia prawa nie można uwzględnić zarzutu zasiedzenia prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu.

Wnioskodawca A. K. jest właścicielem nieruchomości położonej w D. - działki nr (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...).

Uczestnik postępowania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. jest przedsiębiorcą, właścicielem linii energetycznej przechodzącej przez nieruchomości wnioskodawcy.

Zgodnie z wnioskiem wnioskodawcy i wyżej cytowanymi przepisami Sąd obciążył nieruchomości wnioskodawcy na rzecz uczestnika posiadającego na tej nieruchomości linię przesyłową, prawem polegającym na tym, że uczestnik może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń a także służebnością dojazdu do linii przesyłowej na działce (...). Zaszła przy tym konieczność obciążania służebnością przesyłu w zakresie drogi dojazdowej działkę (...), stanowiącą własność wnioskodawcy A. K.. Przepisy umożliwiają ustanawianie służebności przesyłu o treści niezbędnej do korzystania z urządzeń przesyłowych. Określając treść służebności Sąd uwzględnił niezbędne potrzeby eksploatacyjne przedsiębiorstwa przesyłowego obecnego, jak również będącego w przyszłości właścicielem urządzeń przesyłowych, a także konieczne obowiązki każdorazowego właściciela nieruchomości uwzględniając stanowiska obydwu stron.

W dalszej kolejności Sąd musiał określić wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu z obszarem pasa dojazdowego koniecznego dla określenia służebności dojazdu. W ocenie Sądu, do wartości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu należy w tej sprawie zaliczyć również umniejszenie wartości nieruchomości spowodowane posadowieniem urządzeń przesyłowych na działce. Niższa wartość działki wynikająca z istniejącej infrastruktury przesyłowej winna być zrekomensowana przez uwzględnienie w wynagrodzeniu za ustanowienie służebności, wynagrodzenia za obniżenie wartości nieruchomości.

Sąd nie podziela w tym zakresie poglądu reprezentowanego przez uczestnika postępowania, iż zmniejszenie wartości nieruchomości przez posadowienie urządzeń przesyłowych nie powinno być zasądzone. Sąd Rejonowy podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2012 roku (IV CSK 56/12, LEX nr 1227856) iż wynagrodzenie powinno uwzględniać cały uszczerbek będący następstwem ustanowienia służebności, a zatem również zmniejszenie wartości nieruchomości. Stanowisko to należałoby uzupełnić jeszcze stwierdzeniem, zaprezentowanym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 września 2011 roku (II CSK 681/10, LEX nr 1043999), iż szkoda w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości występuje wtedy, gdy ma charakter trwały i nieodwracalny, a zatem z reguły z momentem obciążania nieruchomości służebnością przesyłu. Jak wskazał w opinii biegły J. G., jest to jeden z elementów wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Przy takim poglądzie, poprzedni właściciel, wobec nie ustanowienia służebności przesyłu (nieruchomość została nabyta w 1990 roku) nie miał możliwości występowania o odszkodowanie w związku ze zmniejszeniem się wartości nieruchomości, bowiem cały czas mógł wystąpić z roszczeniem negatoryjnym i żądać usunięcia instalacji. Szkoda więc nie była trwała, a obecnie w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu stała się trwała.

Sąd w oparciu o opinie biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, ustalił wysokość jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu (współkorzystania z nieruchomości) oraz wynagrodzenie za obniżenie wartości nieruchomości na skutek wybudowania urządzenia przesyłowego na kwotę 8.387 zł. Sąd przyjął przy tym za właściwe współczynniki K zaproponowane przez biegłego J. G., a nie biegłego P. G. (1). W ocenie Sądu, biegły J. G. wyjaśnił logicznie skąd bierze się różnica w wysokości współczynnika K w zależności od przeznaczenia gruntu, zakresu użytkowania. Opinia biegłego P. G. (1) jest w tym zakresie lapidarna, hasłowa, bezzasadnie zrównuje współczynnik K dla terenów pod słupami energetycznymi z współkorzystaniem z dróg dojazdowych do służebności. Biegły P. G. (1) nie wskazał jednoznacznych kryteriów pozwalających zweryfikować ustalony przez niego współczynnik K. W pozostałym zakresie przekraczającym kwotę wynagrodzenia 8.387 zł Sąd wniosek oddalił.

Sąd oddalił wniosek w zakresie roszczenia o wprowadzanie zastrzeżeń w rozstrzygnięciu o przyznaniu wynagrodzenia co do możliwości żądania dodatkowego wynagrodzenia w przypadku zmiany przeznaczenia nieruchomości. Orzeczone wynagrodzenie ma charakter jednorazowy, kompleksowy, a nie warunkowy. Wszelkie czynności każdorazowego właściciela nieruchomości muszą uwzględniać ustanowioną służebność.

Sąd nie doszukał się w roszczeniu zgłoszonym w sprawie nadużycia prawa podmiotowego, o jakim mowa w art. 5 k.c. Zarzut takie zgłosił uczestnik (...) Sp. z o.o. W sprawie uczestnik nie dowiódł, że którykolwiek z właścicieli przedmiotowych nieruchomości kiedykolwiek wyraził zgodę na postawienie tam sieci energetycznej. Wnioskodawca nie domaga się też usunięcia słupów, co mogłoby zagrozić dostawom prądu dla wielu użytkowników, ale jedynie uregulowania stanu prawnego sieci przechodzącej przez ich działkę i wynagrodzenia w rozsądnej wysokości. W sposób zasadny korzysta zatem ze swojego prawa podmiotowego.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520§2 kpc. Interesy wnioskodawcy i uczestnika (...) Sp. z o.o. były w sprawie sprzeczne. Uczestnik wnosił o oddalenie w całości roszczenia podważając wszystkie jego elementy. Wezwany przed rozprawą do zawarcia stosownej umowy zignorował to wezwanie. Podniósł też w sprawie zarzut zasiedzenia mający zniweczyć roszczenie, który okazał się chybiony. W tej sytuacji (...) Sp. z o.o. powinien ponieść całość kosztów związanych z ustaleniem służebności przesyłu za wynagrodzeniem. Na koszty składają się: opłata od wniosku – 40 zł, opłata za pełnomocnictwa 2 x 17 zł, wynagrodzenie i zwrot kosztów biegłego z dziedziny elektroenergetyki – 3.320,92 zł, wynagrodzenie i zwrot kosztów biegłego geodety – 1.496,37 zł, wynagrodzenie biegłego rzeczoznawcy – 1.982,76 zł, wynagrodzenie pełnomocników 2 x 240 zł oraz 2 x 120 zł (§7pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – Dz.U. z 2002r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.). (...) Sp. z o.o. zapłacił (240 zł wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł opłaty za pełnomocnictwo, 2.927,14 wynagrodzenia i zwrotu kosztów biegłego P. G. (1), 1.000 zł wynagrodzenia biegłego J. G.) 4.184,14 zł. Wnioskodawca zapłacił (750 na poczet opinii biegłych, 40 zł na poczet opłaty od wniosku, 240 zł i 17 zł opłaty za pełnomocnictwo) 1.047 zł i w takiej wysokości uczestnik (...) Sp. z o.o. winien zwrócić wnioskodawcy koszty. (...) Sp. z o.o. winien też zwrócić Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w Trzciance kwotę 2.074,02 zł z pozostałej kwoty wynagrodzenia za opinię biegłego rzeczoznawcy (344,89 zł za opinią biegłego P. G. (2) ustną na rozprawie dnia 14 maja 2015 roku, 746,37 zł za opinię geodezyjną i 982,76 zł za opinię biegłego rzeczoznawcy), nieopłaconą przez strony a wyłożoną tymczasowo przez Skarb Państwa.

Bezpodstawne byłoby dodatkowe liczenie podatku VAT do wynagrodzenia pełnomocnika określonego według stawek. W myśl § 2 ust 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. W sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, opłaty, o których mowa w ust. 1, sąd podwyższa o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach (ust. 3). W niniejszej sprawie wnioskodawca ustanowił swoim pełnomocnikiem radcę prawnego z wyboru. Toteż o żadnym dodatkowym doliczeniu podatku VAT nie może być mowy. Podwyższeniu wynagrodzenia o podatek VAT stoi również na przeszkodzie art.3ust.1pkt1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 roku o cenach (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 385), według którego w cenie za usługę już zawarty jest podatek od towarów i usług. Wskazany wyżej przepis rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku jest wyjątkiem od tej zasady i jak każdy wyjątek nie może być interpretowany rozszerzająco.

/-/ S.S.R. Piotr Chrzanowski